

۱- الف) برداشت شما از واژه قدرت چیست؟ چند مثال درباره قدرت یک فرد یا گروه اجتماعی بیان کنید.

قدرت به معنای داشتن توانایی است. قدرت به توان و استعداد انسان برای انجام دادن کاری که مطلوب اوست، گفته می شود.

مثلا بعضی از افراد در جامعه به واسطه داشتن پول زیاد و ثروت زیاد قدرت مند می باشند و یا بعضی از افراد به واسطه اتصالشان به حکومت قدرت زیادی دارند.

ب) به نظر شما، آیا عوامل جغرافیایی مانند موقعیت جغرافیایی، آب و هوا و منابع طبیعی می توانند بر قدرت یک گروه اجتماعی یا ملت تأثیری داشته باشند؟ مثالی ذکر کنید.

عوامل جغرافیایی مانند موقعیت جغرافیایی و آب و هوا و منابع طبیعی تاثیر زیادی در قدرت یک گروه یا یک ملت دارد. مثلا کشور ما به واسطه دسترسی به تنگه هرمز و داشتن سواحل طولانی با خلیج فارس و دریای عمان کشور قدرتمندی در منطقه به حساب می آید و...

نتایج گفت و گوها را به طور خلاصه روی کاغذ بنویسید. سپس در پایان درس دوباره آنها را مرور کنید.

فعالیت صفحه ۱۴۵

۱- با مراجعه به قرآن کریم، معنی آیه شریفه «وَاعِدْ وَ لَهِمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ» را پیدا کنید و بنویسید.

هر نیرویی در قدرت دارید، برای مقابله با آنها [= دشمنان]، آماده سازید!

۲- شرایط مربوط به تبدیل شدن به قدرت دریایی از نظر «ماهان» را بخوانید. سپس، بگویند کدامیک از این شرایط در ایران وجود دارد؟ کدامیک باید تقویت شود؟ پیشنهاد شما برای تقویت آنها چیست؟

وجود سواحل طولانی در جنوب و شمال کشور شرایط را برای تبدیل کردن ایران به یک قدرت دریایی فراهم کرده است و...

۳- نظریه راتزل را نقد کنید.

همیشه کشورهای کوچک ضعیف نمی باشند. برطبق نظرات راتزل کشورهای کوچک نابود می شوند ولی امروزه می بینیم که در جهان کشورهای کوچک زیادی وجود دارند و حتی بعضی از آنها کشورهای نسبتاً قدرتمندی به حساب می آیند و...

فعالیت صفحه ۱۴۸

به چند گروه تقسیم شوید.

عوامل مؤثر در قدرت ملی را در جدول مطالعه کنید. در هر گروه یک یا دو عامل (به جز عوامل جغرافیایی) را انتخاب نمایید و درباره مصادیق آن گفت و گو کنید. سپس، هر گروه توضیح دهد که هر یک از موارد چگونه می تواند موجب افزایش قدرت ملی شود و در چه شرایطی ممکن است قدرت ملی یک کشور را کاهش دهد و آن را ضعیف کند. فعالیت را در کلاس انجام دهید.

فعالیت صفحه ۱۵۱

۱- مطالعه موردی (۳) منطقه ژئوپلیتیکی خلیج فارس و مطالعه موردی (۴) منطقه ژئوپلیتیکی اتحادیه اروپا را در کلاس بخوانید و فعالیت های مربوط به آن را انجام دهید. مطالعه موردی را بخوانید و فعالیت را پاسخ دهید.

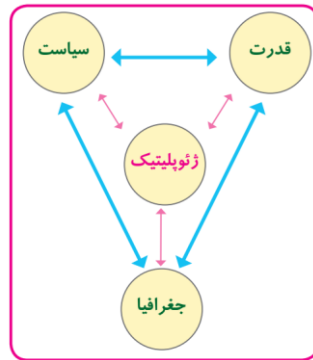
۲- با توجه به آنچه در درس تاریخ درباره جنگ جهانی دوم خوانده اید، تأثیر آب و هوا را بر عامل قدرت دفاعی روسیه در مقابل آلمان توضیح دهید. وجود آب و هوای سرد در روسیه در زمستان موجب شکست روسیه در جنگ جهانی دوم در مقابل آلمان شد و...

۲- جدولی با دو ستون رسم کنید. برای یک ستون عنوان «نقش مثبت» و برای ستون دیگر عنوان «نقش منفی» بگذارید. عوامل پنجگانه جغرافیایی مؤثر در قدرت ملی را بخوانید. سپس، برای هر یک از مصادیق آن در ستون مثبت یا منفی یک سطر بنویسید.

عوامل جغرافیایی قدرت	نقش مثبت	نقش منفی
موقعیت جغرافیایی کشور	کشورهایی که در موقعیت جغرافیایی مناسب قرار دارند از قدرت بیشتری برخوردارند مانند ایران که در نزدیک تنگه هرمز قرار دارد...	کشورهایی که در موقعیت جغرافیایی نامناسب قرار دارند معمولاً ضعیف اند مانند کشور افغانستان و مغولستان که به آب های آزاد راه ندارند و...
وسعت، شکل و ناهمواریهای کشور	وسعت زیاد، شکل مناسب و قرار گرفتن مناسب ناهمواری ها قدرت ملی را افزایش می دهد مثلاً کشور ایران قوی تر از بحرین و قطر است زیرا بزرگ تراست و...	کمی وسعت، شکل نامناسب و قرار گرفتن نامناسب ناهمواری ها موجب کاهش قدرت ملی می شود مثلاً کشور نروژ به دلیل شکل طویل در اداره امور کشور با مشکل روبه روست و...
بنیادهای زیستی کشور	آب، خاک، آب و هوا و پوشش گیاهی مناسب موجب افزایش قدرت ملی می شود و...	آب، خاک، آب و هوا و پوشش گیاهی نامناسب موجب کاهش قدرت ملی می شود مثلاً اگر مشکل آب در کشور حل نشود کشور ما در آینده از نظر قدرت ملی ضعیف خواهد شد و...
منابع انرژی و معدنی کشور	اگر از منابعی مانند نفت و گاز در کشور در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند موجب افزایش قدرت ملی می شود و...	گر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات آنها منابع انرژی و معادن باشد، یک ویژگی منفی و عامل کاهش قدرت ملی تلقی می

شوند و... شوند و... شوند و...	داشتن جمعیت فعال و جوان ، باسواد و دارای مهارت که فرصت های اشتغال و پیشرفت برای آنها در کشور فراهم شده باشد، از عوامل قدرت ملی محسوب می شودو...	جمعیت کشور
-------------------------------------	--	------------

۴— با نوشتن کلمات مناسب داخل دایره ها و ترسیم پیکان ها روی مدل، معنا و مفهوم ژئوپلیتیک را نشان دهید.

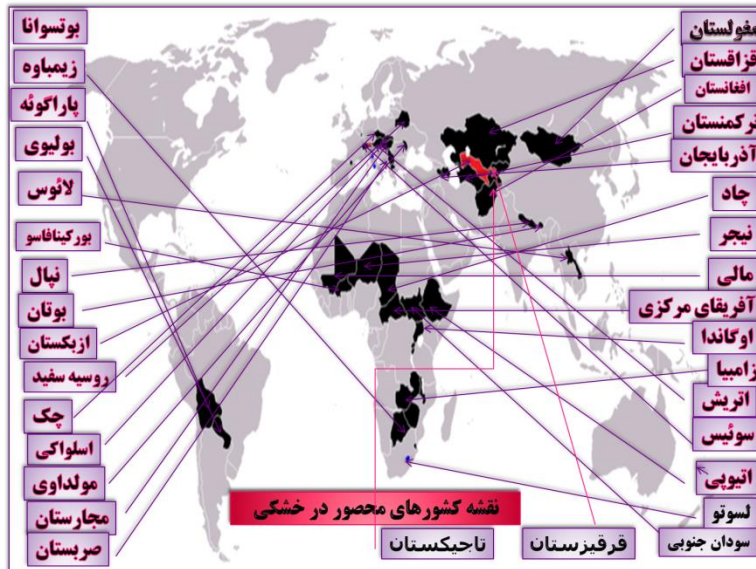
۵— ناحیه یا منطقه ژئوپلیتیکی را تعریف کنید.

منطقه ژئوپلیتیکی عبارت است از بخشی از سطح زمین یا تعدادی کشور همجوار که به دلیل داشتن ارزش های جغرافیایی، بازیگران سیاسی برای کنترل یا تصرف آنها با یکدیگر وارد تعامل (کنش و واکنش) می شوند. این تعامل ممکن است مذاکره، همکاری و همبستگی یا رقابت و کشمکش و حتی جنگ باشد.

بیندیشیم:

علل و عوامل بروز جنگ بین کشورها کدام اند؟ چه راهکارهایی برای مقابله با جنگ و برقراری صلح در جهان وجود دارد؟

۱— روی یک اطلس جغرافیایی، چند کشور محصور در خشکی را پیدا کنید و نام ببرید.

۲— الف) روی یک اطلس جغرافیایی، اشکال کشورهای را که در صفحه ۱۵۰ آمده است، پیدا کنید و نشان دهید.

ب) روی اطلس، این کشورها را پیدا کنید و شکل هر یک را بنویسید.

افغانستان (دنباله دار) ژاپن (پاره پاره) فرانسه (جمع و جور)

سوئد (طویل)، فیلیپین (پاره پاره) ایتالیا (دنباله دار و طویل)

۳— با استفاده از کاغذ پوستی (کالک)، محدوده خلیج فارس و دریای عمان را از روی یک نقشه ترسیم کنید. سپس، از کاغذپوستی کپی بگیرید. محل بنادر خرمشهر، امام خمینی، بوشهر، بندرعباس، بندرلنگه، بندر شهید رجایی، جاسک و چابهار و همچنین جزایر متعلق به ایران را روی نقشه معین کنید. نقشه را رنگ آمیزی نمایید و راهنمای مناسبی برای آن طراحی کنید.